

PUBLIC ENEMY O pidovskem tajkunu Igorju Lahu in nedotaknjeni ovadbi v omarah tožilstva

Drugi najbogatejši Slovenec je groteska pravne države

Stanislav Kovač

Pidovski tajkun Igor Lah, drugi najbogatejši Slovenec z letošnje Managerjeve lestvice z ocenjeno vrednostjo premoženja v višini 166 milijonov evrov, uteleša tranzicijsko grotesko slovenske pravne države: agencija za trg vrednostnih papirjev je Laha že leta 1998 ovadila zaradi suma zlorabe položaja in pravic, nakar se tožilstvo šest let spisa sploh ni dotaknilo, novembra 2005 je sodišče začelo kazensko obravnavo in jo po petih letih še vedno ni končalo s pravnomočno sodbo, bodisi obsodilno bodisi oprostilno.

Zgodilo se je davnega leta 1996

Lah je bil leta 1994 soustanovitelj in direktor Divide, družbe za upravljanje pidov, ki je upravljala pida Kompas Sklad 1 in Kompas Sklad 2.

Leta 1997 je agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP) Lahovi DZU Divida odzvala dovoljenje za upravljanje pidov, ker sta Dividina pida leta 1996 sodelovala pri sporni preprodaji Mercatorjevih delnic. Leta 1998 je vrhovno sodišče potrdilo odločitev ATVP in odvzem licence Dividi je postal pravnomočen. Takrat je ATVP proti Lahu vložil tudi ovadbo zaradi suma kaznivega dejanja zlorabe položaja in pravic.

Zgodba o sporni preprodaji Mercatorjevih delnic iz davnega leta 1996, ki je bila podlaga za vloženo kazensko ovadbo, je potekala takole: med 18. marcem in 3. aprilom 1996 je Lah kot direktor DZU Divide v štirih poslih najprej prodal pet tisoč delnic Mercatorja po ceni 2.500 tolarjev (10,43 evra) za delnico, nakar je Lah kot direktor pida

Kompas Sklad 1 in Kompas Sklad 2 v petem poslu od iste osebe nazaj kupil pet tisoč delnic Mercatorja po precej višji ceni devet tisoč tolarjev (37,56 evra) za delnico.

Po mnenju ATVP naj bi Lah z opisano preprodajo Mercatorjevih delnic oškodoval delničarje pidov Kompas Sklad 1 in 2 ter zlorabil položaj za pridobitev premoženjske koristi tretji osebi v višini 135 tisoč evrov.

Ovadba šest let nedotaknjena v omarah tožilstva

Kazenska ovadba ATVP zoper Laha je po letu 1998 šest let ležala v omarah Mirana Železnika, vodje gospodarskega oddelka na okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani. Ko je bil Železnik marca 2004 prerazporejen v skupino tožilcev za posebne zadeve, so v njegovih tožilskih omarah našli 377 nedotaknjenih spisov, med katerimi je bila tudi kazenska zadeva zoper Laha iz daljnjega leta 1998.

Železnik je bil pozneje obdolžen ponareditve uradne listine in nevestnega dela. Obtožnica mu je očitala, da ni vpisal 25 prispelih ovadb in so posledično zastarale štiri kazenske zadeve. Leta 2007 je bil spoznan za nedolžnega.

Po »odkriti« kazenski ovadbi zoper Laha v tožilski omari je tožilstvo novembra 2004 zadevo dodelilo drugemu tožilcu, ki je zoper Laha vložil neposredno obtožnico. Maja 2005 je obtožnica postala pravnomočna, ljubljansko okrožno sodišče pa je začelo kazensko obravnavo novembra 2005.

Pet let sodnih obravnav brez epiloga

Marca 2007 je prvostopenjsko sodišče Laha oprostilo suma kaznivega dejanja. Po pritožbi tožilca je višje sodišče oprostilno sodbo razveljavilo z utemeljitvi-

jo, da je sodišče na prvi stopnji ravnalo napačno, ker je prve štiri posle prodaje Mercatorjevih delnic ocenjevalo ločeno od petega posla, s katerim so bile Mercatorjeve delnice kupljene nazaj po višji ceni.

Lani jeseni je Lah znova sedel na zatožno klop. Maja letos je kot priča nastopila Nina Plavšak, znana pravnica, ki je bila sredi devetdesetih let tudi predsednica senata ATVP. Plavšakova, ki velja za pravnico z izvrstnim spominom (leta 2004 je bila razglašena tudi za pravnico leta), se pred sodiščem ni več spomnila podrobnosti postopka agencije zoper Laha.

V začetku julija je bil zaslišan še Dušan Mramor, nekdanji predsednik strokovnega sveta ATVP, ki je po poročanju Financ sporni Lahov posel opisal takole: »Delničarji pidov Kompas Sklad 1 in 2 so bili oškodovani v poslu, ki ga je DZU Divida izvajala za pida, v katerem je prodal delnice Mercatorja in jih potem v manj kot mesecu dni spet kupil po trikrat višji ceni.« (Proti Igorju Lahu pričal Dušan Mramor, Finance 128/2010)

Predsednica okrožnega sodišča je julija na predlog obrambe vnovič imenovala finančnega izvedenca. Nadaljevanje sojenja je bilo konec septembra z določitvijo novega finančnega izvedenca in razpisano novo sodno obravnavo.

Menedžerski prevzem Igorja Laha

Lah je po letu 1997, ko je ATVP njegovi DZU Divida odzval dovoljenje za upravljanje pidov in leto pozneje proti njemu vložil še kazensko ovadbo, nadaljeval koncentracijo pidovskega premoženja in že v prvi polovici tega desetletja izvedel menedžerski prevzem nekdanjih Dividinih pidov.

Ena od glavnih značilnosti Lahove koncentracije pidovskega premoženja je bilo odpiranje,

zapiranje, združevanje in razdruževanje številnih družb, kjer sta pomembno vlogo odigrali Lahovi družbi Megafin in s to povezana družba Megainvest, ki sta leta 1996 nastali iz dela premoženja pidov Kompas. Po podatkih ATVP je Lahov Megafin prevzel finančne holdinge KS1 naložbe, KS2 naložbe in KS4 naložbe, ki so se preoblikovali iz Dividinih pidov v letih 2001 in 2004.

Revija Manager je ob nedavni objavi lestvice najbogatejših Slovencev 2010 za pidovskega tajkuna Laha, ki se je uvrstil na drugo mesto z ocenjeno vrednostjo premoženja v višini 166,5 milijona evrov, zapisala: »Tudi lani se je pri poslih držal svojega učinkovitega recepta, ki sestoji iz poceni prevzemanja družb, iztiska malih delničarjev in selitve premoženja iz enega podjetja v drugo in na koncu v davčne oaze.« (Manager, 3. novembra 2010)

»Vsaka velika svinjarija še ni kaznivo dejanje«

Od leta 1999 in spomladi 2004, ko je v omarah tožilca Železnika ležala nedotaknjena ovadba ATVP zoper Laha, je bila generalna državna tožilka Zdenka Cerar, ki se je leta 1999 vpisala v zgodovino slovenske tranzicijske »pravne države« z znamenito izjavo, da vsaka velika svinjarija še ni kaznivo dejanje.

Nekdanja generalna državna tožilka Cerarjeva je leta 2000 v državni zbor poslala tudi poročilo o oškodovanju družbenega premoženja podjetij. Po tedanjih podatkih državnega tožilstva so bile vložene ovadbe zoper osumljene v 492 podjetjih zaradi divje privatizacije družbenega premoženja.

Leta 2004 so bili v tedniku Mag (Varuhi kraje stoletja, št. 28) objavljeni osveženi podatki o sodnem izkupičku divje privatizacije; od skupno 498 primerov oškodovanja družbenega premoženja, s katerimi so se na podlagi revizijskih poročil SDK ukvarjali kriminalisti in tožilci, so bili na pravnomočne zaporne kazni obsojeni le trije posamezniki.

»Če bi lumpe lovili in jih prijeli, bi bilo drugače«

Cerarjeva je tožilske vrste zapustila aprila 2004, ko je postala pravosodna ministrica in podpredsednica LDS.

Ista Cerarjeva je pred dvema tednoma na vprašanje Financ, zakaj so tatovi države še vedno na svobodi, med drugim odgovorila tudi takole: »V naši državi je prevladalo mnenje, da se lumparija splača. Če bi lumpe lovili in jih prijeli, bi bilo drugače, moralne vrednote ne bi bile na dnu, meja med dovoljenim in nedovoljenim pa ne bi bila zabrisana ... Ta vlak, ki je zapeljal v napačno smer, moramo obrniti.« (Zakaj so tatovi države na svobodi, Finance, 26. oktobra 2010)

Citirana izjava nekdanje prve tožilke v državi Cerarjeve, ki je za seboj pustila porazen izkupiček državnega tožilstva pri pregonu gospodarskega kriminala na področju primarne akumulacije družbenega (državnega) kapitala, najbolj odseva sprevrženo podobo slovenske pravne države.

Cerarjeva je v posmeh pravni državi

Dolgoletna generalna državna tožilka Cerarjeva se uvršča med tiste posameznike v državi, ki so

objektivno najbolj odgovorni, da po 20 letih tranzicije v naši državi prevladuje mnenje, da se lumparija splača: če bi Cerarjeva kot dolgoletna prva državna tožilka uspešno lovila privatizacijske lumpe, bi bilo danes drugače, moralne vrednote ne bi bile na dnu, meja med dovoljenim in nedovoljenim pa ne bi bila zabrisana.

Cerarjeva bi morala kot neuspešna dolgoletna državna tožilka odgovarjati za porazno neučinkovitost državnega tožilstva pri pregonu privatizacijskega gospodarskega kriminala. Namesto tega danes v posmeh celotni slovenski javnosti kot podpredsednica LDS moralizira o tem, kako se lumparija splača, kako so moralne vrednote na dnu in kako je meja med dovoljenim in nedovoljenim zabrisana.

Groteska pravne države

Primer nekdanje prve državne tožilke Cerarjeve je klasična zgodba o narobe svetu v Sloveniji, kjer ljudje, ki so najbolj odgovorni za porazno delovanje slovenske pravne države – policije, tožilstva, sodstva ali drugih institucij –, danes pretakajo krokodilje solze o propadu vrednot.

Opisana zgodba o drugem najbogatejšem Slovcu Lahu, ki po 12 letih še vedno ni doživela pravnomočnega sodnega epiloga, uteleša grotesko o naši pravni državi, ki so jo skozi tranzicijo soustvarili številni samooklicani varuhi morale na čelu z nekdanjo prvo državno tožilko Zdenko Cerar. ●

► Ocenite komentar, napišite svoje mnenje: www.finance.si/komentarji

Stran / Page: 12

Doseg / Reach: 47000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 709 cm²

3 / 3

► Stanislav Kovač je ekonomist.

**►► Zgodba
o drugem
najbogatejšem
Slovcu Igorju
Lahu, ki po 12
letih še vedno
ni doživela
pravnomočnega
sodnega
epiloga, uteleša
tranzicijsko
grotesko o naši
pravni državi.**